

**ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ  
«УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»**

**Факультет суспільних і прикладних наук**

**Кафедра управління та адміністрування**

**ЗАТВЕРДЖУЮ**  
Проректор з методичної роботи  
 Ярослав ШТАНЬКО  
"30" 08 2024 р.

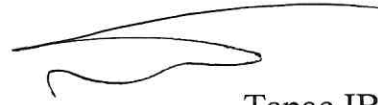
**ПЛАНУВАННЯ БІЗНЕСУ  
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Галузь знань:	07 Управління т а адміністрування
Спеціальність:	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Освітньо-професійна (освітньо-наукова) програма:	Бізнес та приватне підприємництво
Освітній рівень:	перший (бакалаврський)
Статус дисципліни:	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання:	українська

**Івано-Франківськ  
2024**

**РОЗРОБНИК:**

к.е.н., доцент, доцент кафедри  
управління та адміністрування



Тарас ІВАШКІВ

**ЗАТВЕРДЖЕНО:**

на засіданні кафедри управління та адміністрування,  
протокол №1 від 28.08.2024 року

**Завідувач кафедри:**

к.е.н., доц., завідувач кафедри  
управління та адміністрування



Ірина ПОПАДИНЕЦЬ

**УЗГОДЖЕНО:****Гарант ОПП**

к.е.н., доцент кафедри  
управління та адміністрування



Ірина ПЕТРУНЧАК

**СХВАЛЕНО:**

на засіданні Науково-методичної ради, протокол № 1 від 30.08.2024 року

е-mail	<a href="mailto:taras.ivashkiv@ukd.edu.ua">taras.ivashkiv@ukd.edu.ua</a>
Номер аудиторії чи кафедри	205
Посилання на сайт	<a href="https://ukd.edu.ua/person/taras-ivashkiv">https://ukd.edu.ua/person/taras-ivashkiv</a>
Сторінка курсу в СДО	<a href="https://online.ukd.edu.ua/course/view.php?id=3686">https://online.ukd.edu.ua/course/view.php?id=3686</a>

## ВСТУП

### **Анотація навчальної дисципліни**

**Метою** навчальної дисципліни "Планування бізнесу" є формування необхідних теоретичних знань та практичних навичок з раціональної організації та ефективного планування функціонування функціональних систем підприємства. Навчитися складати та аналізувати бізнес-план та інші документи планової діяльності.

Дисципліна «Планування бізнесу» є актуальною і інноваційною дисципліною. Адже організація нового бізнесу, чи розвиток вже існуючого є неможливим без процесу планування. Тому дана дисципліна покликана формувати та освоювати основні принципи організації й планування виробничого процесу, основ його проектування, сутності процесів технічної підготовки виробництва, здатність приймати рішення щодо підвищення ефективності використання виробничих ресурсів формують додаткові компетентні переваги для економіста в сучасному конкурентному середовищі.

**Завдання.** Основними цілями навчальної дисципліни є оволодіння знаннями теорії організації виробничих систем та навичками планування і контролю за їх діяльністю для забезпечення ефективного управління підприємством. Важливість питань, що розглядаються в дисципліні, полягає в необхідності знань основних принципів, методів, сутності планування і організації виробничої діяльності, методик оперативного управління виробничою системою з метою забезпечення конкурентоспроможності підприємства.

**Предмет.** Основою викладання навчальної дисципліни є лекційні та практичні заняття. Крім них передбачаються семінари з найбільш важливих питань навчальної дисципліни. Аудиторні заняття доповнюються самостійною роботою студентів над рекомендованою літературою, конспектами та завданнями, які видає студентам викладач.

**Результати навчання та їх співвідношення із програмними результатами навчання.** У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні **знати:** сутність виробничого процесу як однієї з головних функцій промислового підприємства; структуру виробничих систем; основні принципи організації виробничих процесів; основи організації виробничого процесу у просторі і часі; характеристику інфраструктури підприємства; форми організації виробничого процесу; склад та характеристику підрозділів підприємства за стадіями виробничого процесу; основи комплексного обслуговування у виробничій системі; основи проектування виробничих систем; зміст та задачі планування виробництва, його роль у підвищенні ефективності виробничої системи; елементи системи оперативного планування діяльності різних типів виробничих систем; методики управління поточним функціонуванням виробничої системи; основи складання як бізнес-плану підприємства так і інших видів планів.

А також **вміти:** розробляти конкретну виробничу систему підприємства; оцінювати рівень ефективності виробничої системи; визначати тип виробництва; обґрунтовувати виробничу структуру підприємства; раціонально організувати

виробничий процес відповідно до наукових принципів; обирати систему оперативного планування діяльності конкретної виробничої системи; розраховувати календарно-планові нормативи для різних типів операційних систем; розробляти планову калькуляцію та розподіляти непрямі витрати; складати кошторис підприємства, цеху; планувати фонд заробітної плати та фонд споживання; планувати матеріально-технічне забезпечення підприємства; розраховувати показники результативності функціонування виробничих систем; складати бізнес-план підприємства.

**Компетентності та результати навчання, яких набувають здобувачі освіти внаслідок вивчення навчальної дисципліни «Планування бізнесу» (шифри та зміст компетентностей та програмних результатів навчання вказано відповідно до ОПШ «Бізнес та приватне підприємництво», введеної в дію ЗВО «Університет Короля Данила» “25” червня 2021 року).**

<b>Шифр та назва компетентності</b>	<b>Результати навчання</b>
ПК. Здатність розв’язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької, торговельної та біржової діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких, торговельних, біржових структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.	ПРН 2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.
ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.	ПРН 9. Знати вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної і правової держави.
ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	ПРН 14. Вміти застосовувати інноваційні підходи в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.
ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	
СК 4. Здатність до організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур.	ПРН 17. Вміти вирішувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і розв’язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів.
СК 10. Здатність до бізнес-планування, оцінювання кон’юнктури ринків і результатів діяльності у сфері підприємництва, торгівлі та біржової практики з урахуванням ризиків.	ПРН 20. Знати основи бізнес-планування, оцінювання кон’юнктури ринків та результатів діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур з урахуванням ризиків.

## ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

<b>Курс</b>	<b>третій (III)</b>		
<b>Семестр</b>	<b>п'ятий (VI)</b>		
<b>Кількість кредитів ЄКТС</b>	<b>6</b>		
<b>Аудиторні навчальні заняття</b>		<b>денна форма</b>	<b>заочна форма</b>
	лекції	<b>42 (в годинах)</b>	<b>24 (в годинах)</b>
	семінари, практичні	<b>42 (в годинах)</b>	-
<b>Самостійна робота</b>		<b>66 (в годинах)</b>	<b>126 (в годинах)</b>
<b>Форма підсумкового контролю</b>	<b>Екзамен (30 год.)</b>		

### Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни

<b>Пререквізити</b>	<b>Постреквізити</b>
<b>Економічна теорія</b>	<b>Аналіз господарської діяльності</b>
<b>Макроекономіка</b>	<b>Корпоративний менеджмент</b>
<b>Мікроекономіка</b>	
<b>Економіка підприємств</b>	
<b>Зовнішньоекономічна діяльність підприємств</b>	

## ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

### Перелік тем лекційного матеріалу

#### **Тема 1. Планування та його значення в економіці підприємства. (2 год.)**

Планування бізнесу та його роль у економічній діяльності сучасного виробничого підприємства. Поняття процесу планування та плану, принципи планових розрахунків – цілі, задачі і засоби планування. Основні закони планування та їх роль у формуванні якості планових показників.

*Самостійне вивчення: Опрацювати наступне питання: юридичні акти, що є законодавчою базою планових розрахунків. [1, 5, 7, 9].*

#### **Тема 2. Оперативне планування в системах різних типів виробництва. (6 год.)**

Функції, завдання та основні вимоги до оперативного планування виробництва. Зміст оперативного планування. Види систем оперативного планування виробництва. Системи оперативного планування, що

застосовуються в операційних системах різного типу. Календарно-планові нормативи як база оперативного планування. Побудова календарних планів-графіків, методи їх оптимізації. Розробка змінно-добових завдань. Непотокове виробництво та його характеристика. Покомплектна система оперативного планування: переваги застосування при серійному типі виробництва. Види планово-облікових одиниць: вузловий комплект, груповий комплект, машино-комплект, умовний машино-комплект. Умови розрахунку календарно-планових нормативів: розмір серії виробів, розмір партії деталей, періодичність запуску-випуску, тривалість виробничого 13 циклу обробки партії деталей, рівень запасів, випередження. Побудова планів – графіків. Потокове виробництво. Основні ознаки та його ефективність. Вибір виду потокової лінії та визначення її параметрів. Організація автоматизованого виробництва. Поняття, склад та перспективи розвитку дрібного гнучкого автоматизованого виробництва.

*Самостійне вивчення: Опрацювати наступне питання: форми організації непотокового виробництва: одинично-технологічна, предметно-групова. [1, 4, 7].*

### **Тема 3. Організація виробництва. (4 год.)**

Поняття та зміст виробничої діяльності підприємства. Елементи виробничої діяльності. Продукція виробничої діяльності. Виріб, послуга. Поняття, цілі та місце промислових підприємств у народногосподарському комплексі. Загальна характеристика промислового підприємства як організації виробничого призначення. Правові основи функціонування підприємств. Історія формування та розвитку науки організації виробництва. Ключові моменти, що визначили становлення наукових основ організації виробництва. Внесок представників різних наукових шкіл в галузі організації виробництва в розширення обрії науки. Поняття та основні елементи виробничого процесу. Склад і структура виробничого процесу. Сутність основних, допоміжних та обслуговуючих процесів. Склад і сутність стадій основного процесу на виробничому підприємстві. Технологічні процеси. Сутність і зміст основних принципів організації виробничих процесів: диференціація, спеціалізація, пропорційність, прямоточність, безперервність, паралельність, автоматичність, оптимальність, гнучкість, стандартизація. Поняття про тип виробництва. Основні показники, які визначають тип виробництва. Класифікація типів виробництва: одиничний, серійний, масовий та їх різновиди. Техніко-економічна характеристика типів виробництва.

*Самостійне вивчення: Опрацювати наступне питання: склад і структура виробничого процесу. [1, 2, 5].*

### **Тема 4. Організація і планування виробничого процесу в часі й просторі. (4 год.)**

Сутність та характеристика організації виробничого процесу в часі. Поняття тривалості виробничого циклу. Склад і структура тривалості

виробничого циклу. Шляхи скорочення тривалості виробничого циклу. Поняття виду руху предметів праці у виробництві. Види руху предметів праці у виробництві: послідовний, паралельно-послідовний, паралельний. Їх недоліки та переваги. Методика розрахунку тривалості виробничого циклу простого процесу. Графіки побудови технологічного та виробничого циклу при різних видах руху предметів праці у виробництві. Види передавання на скорочення тривалості циклу. Поняття виробничої структури підприємства та її склад. Виробнича інфраструктура підприємства. Фактори, що впливають на виробничу структуру підприємства. Типи виробничої структури підприємства. Вимоги щодо ефективності виробничої структури. Поняття виробничої структури цеху та її склад. Призначення структурних підрозділів цеху виробничого підприємства. Основні форми спеціалізації: предметна, подетальна, технологічна.

*Самостійне вивчення: Опрацювати наступні питання: генеральний план виробничого підприємства, ефективність використання площі підприємства. [1, 9].*

### **Тема 5. Організація і планування допоміжних та обслуговуючих господарств. (4 год.)**

Планування кількості цехів допоміжного виробництва. Склад і організація допоміжних і обслуговуючих підрозділів. Розрахунки площі дільниць і підрозділів, компонування площі, складання плану цеху, принципи розміщення основних та допоміжних підрозділів. Шляхи підвищення ефективності допоміжного виробництва. Функції енергетичного господарства. Склад інструментального ремонтного господарства підприємства. Значення, завдання й структура транспортного господарства й основні напрями вдосконалення його організації. Виробнича інфраструктура: поняття та склад, структура. Класифікація, індексація інструменту та оснащення. Розрахунок оснащення, інструменту, визначення норм їх витрат, запасів. Система енергетичного забезпечення виробництва. Види енергії і розрахунок їх витрат. Класифікація та паспортизація устаткування. Внутрішньозаводський транспорт, його види, вибір і розрахунок необхідної кількості. Організація та характеристика міжцехових перевезень. Планування і регулювання транспортного господарства. Організація, планування та управління матеріальними потоками. Вплив технологічного планування підприємства на матеріальне обслуговування. Організація складського господарства. Техніка та обладнання для переміщення матеріалів. Системи управління запасами. Метод КАНБАН, система планування виробничих ресурсів МРП-П, метод "Джаст-ін-тайм". Система запиту, прогнозні показники та ін.

*Самостійне вивчення: Опрацювати наступне питання: Метод КАНБАН, система планування виробничих ресурсів МРП-П, метод "Джаст-ін-тайм". Система запиту, прогнозні показники та ін. [1, 7].*



### **Тема 6. Планування виробництва та реалізації продукції, його матеріально-технічного забезпечення. (6 год.)**

План виробництва й реалізації продукції. Натуральні та вартісні показники плану. Номенклатура та асортимент продукції. Номенклатурна політика підприємства. Вартісне планування випуску та реалізації продукції. Товарна, реалізована продукція. Валова, чиста, умовно-чиста та нормативно чиста продукція, їх склад та розрахунок. Розрахунок обсягу виробництва в сталих цінах для визначення дійсного зростання обсягу. Роль матеріально-технічного забезпечення в нормальному та ефективному функціонуванні виробництва. Зміст та значення плану матеріально-технічного забезпечення. Планування потреб у матеріалах для основного та допоміжного виробництва. Планування придбання матеріалів в умовах інфляції. Баланс матеріально-технічного забезпечення. Планування запасів матеріалів. Оптимізація запасів. Методика розрахунку виробничої потужності дільниць, цехів і підприємства в цілому. Розрахунок використання устаткування і напрямки покращення використання виробничої потужності.

*Самостійне вивчення: Опрацювати наступне питання: взаємозв'язок плану виробництва та реалізації продукції з іншими розділами плану підприємства. [1, 5].*

### **Тема 7. Планування праці, заробітної плати, кадрів та соціальних питань. (4 год.)**

Завдання та значення планування праці, заробітної плати, кадрів та соціальних питань. Заробітна плата як важлива складова частина витрат і як потужний фактор стимулювання виробництва. Зміст планів з праці, заробітної плати, кадрів та соціальних питань. Планування чисельності персоналу. Основні методи планування чисельності персоналу. Плановий баланс (бюджет) робочого часу. Планування зростання продуктивності праці та абсолютного та відносного вивільнення робітників. Планування заробітної плати та фонду споживання. Склад фонду оплати праці та його планування методом прямого розрахунку. Склад фонду споживання. Планування середньої заробітної плати. Контрактна система оплати праці. Планування кадрів і зайнятості. Джерела покриття потреби в кадрах. Планування скорочування зайнятості. Методи боротьби з безробіттям. Планування заходів щодо підтримування життєвого рівня, задоволення соціально-економічних та житлово-побутових потреб робітників та членів їх родин.

*Самостійне вивчення: Опрацювати наступне питання: державний контроль оплати праці. [5, 7].*

### **Тема 8. Планування собівартості, прибутку та фінансів. (6 год.)**

Значення плану з собівартості для економіки підприємства, контролю витрат та утримання конкурентоспроможності продукції. Показники плану собівартості; планова калькуляція, повна собівартість продукції, витрати на грошову одиницю продукції, зниження витрат. Зміст плану з собівартості. Контролінг. Класифікація витрат, що використовуються у плануванні. Прямі та непрямі, основні та накладні витрати. Локалізація витрат за місцем їх виникнення. Планування непрямих витрат. Склад, планування та методи розподілу витрат на утримання й експлуатацію устаткування, цехових та загальнозаводських витрат. Розробка планових калькуляцій. Розрахунок зниження витрат під впливом того чи іншого фактора. Зв'язок з оргтехпланом підприємства. Планування зниження витрат на грошову одиницю продукції. Планування собівартості продукції нормативно-балансовим методом. Послідовність розрахунків. Планування елементних витрат. Складання кошторису на виробництво. Планування прибутку від реалізації. Вплив на нього обсягу виробництва, зниження витрат, політики ціноутворення. Позареалізаційні прибутки та витрати. Балансовий прибуток. Планування його розподілу. Фінансове планування на підприємстві та його забезпечення, планування обігових коштів та інвестицій до основних фондів. Планування джерел надходження коштів та інвестицій до основних фондів.

*Самостійне вивчення: Опрацювати наступне питання: планування собівартості продукції розрахунково-аналітичним методом за техніко-економічними факторами. [1, 5].*

### **Тема 9. Розробка бізнес-плану. (6 год.)**

Бізнес-план як комплексний план та обґрунтування великої ділової операції. Об'єкти розробки бізнес плану. Мета, зміст і структура бізнес-плану, Характеристика у бізнес-плані виробленої продукції, можливих конкурентів, організації виробництва та збуту. Врахування можливого ризику. Організаційні форми нового підприємства. Кадри та оплата праці. Планування джерел інвестицій і часі їх повернення. Резюме бізнес-плану.

*Самостійне вивчення: Опрацювати наступне питання: Необхідність додержання правдивості та об'єктивності щодо вихідних даних та розрахункових у бізнес-плані показників і термінів. [1, 7, 9].*

## Зміст практичних занять

### Тема 1. Планування та його значення в економіці підприємства (2 год.)

1. Види планування. Роль планування в людській діяльності.
2. Принципи планування підприємств: комплексність, вилучення провідних ланок, різноманітність методологій, відповідність рішень, що приймаються, реальній інформації.
3. Класифікація планів за терміном їх дій.

*Самостійне вивчення: Опрацювати наступне питання: історичні корені виникнення планування як науки. [1, 7, 9].*

### Тема 2. Оперативне планування в системах різних типів виробництва (6 год.)

1. Функції, завдання та основні вимоги до оперативного планування виробництва.
2. Зміст оперативного планування.
3. Види систем оперативного планування виробництва.
4. Системи оперативного планування, що застосовуються в операційних системах різного типу.

*Самостійне вивчення: Опрацювати наступне питання: об'єкти і засоби механізації та автоматизації виробництва. [1, 5, 7].*

### Тема 3. Організація виробництва (4 год.)

1. Поняття та зміст виробничої діяльності підприємства.
2. Продукція виробничої діяльності. Виріб, послуга.
3. Технологічні процеси.

*Самостійне вивчення: Опрацювати наступне питання: фактори, які покладені в основу класифікації типів виробництва. [1, 2, 5].*

### Тема 4. Організація і планування виробничого процесу в часі й просторі (4 год.)

1. Сутність та характеристика організації виробничого процесу в часі.
2. Поняття планування тривалості виробничого циклу.
3. Склад і структура тривалості виробничого циклу.

*Самостійне вивчення: Опрацювати наступне питання: основні форми спеціалізації: предметна, подетальна, технологічна.. [1, 6, 9].*

### **Тема 5. Організація і планування допоміжних та обслуговуючих господарств (4 год.)**

1. Основи організації і проектування підрозділів підприємства допоміжного виробництва.
  2. Планування спеціалізації і кооперування у промисловості, їх види та вплив на структуру та стадії виробничого процесу допоміжних цехів.
  3. Метод КАНБАН, система планування виробничих ресурсів МРП-П, метод "Джаст-ін-тайм". Система запиту, прогностні показники та ін.
- Самостійне вивчення: Опрацювати наступне питання: матеріальне обслуговування: матеріали та їх переміщення. [1,7].*

### **Тема 6. Планування виробництва та реалізації продукції, його матеріально-технічного забезпечення (6 год.)**

1. План виробництва й реалізації продукції.
  2. Натуральні та вартісні показники плану.
  3. Номенклатура та асортимент продукції.
  4. Номенклатурна політика підприємства.
- Самостійне вивчення: Опрацювати наступне питання: планування запасів матеріалів. Оптимізація запасів. [1, 5].*

### **Тема 7. Планування праці, заробітної плати, кадрів та соціальних питань (4 год.)**

1. Завдання та значення планування праці, заробітної плати, кадрів та соціальних питань.
  2. Зміст планів з праці, заробітної плати, кадрів та соціальних питань. Планування чисельності персоналу.
  3. Основні методи планування чисельності персоналу.
- Самостійне вивчення: Опрацювати наступне питання: планування заходів з поліпшення та охорони умов праці, зміцнення здоров'я робітників. [5, 7].*

### **Тема 8. Планування собівартості, прибутку та фінансів (6 год.)**

#### **Заняття 8. Планування собівартості, прибутку та фінансів**

1. Значення плану з собівартості для економіки підприємства, контролю витрат та утримання конкурентоспроможності продукції.
  2. Класифікація витрат, що використовуються у плануванні.
  3. Планування прибутку від реалізації.
- Самостійне вивчення: Опрацювати наступне питання: розрахунок податкових платежів і планування прибутку, який залишається в розпорядженні підприємства. [1, 5].*

### Тема 9. Розробка бізнес-плану (6 год.)

1. Мета, зміст і структура бізнес-плану.
2. Характеристика у бізнес-плані виробленої продукції, можливих конкурентів, організації виробництва та збуту.
3. Обґрунтування ціни та конкурентоспроможності продукції, можливих обсягів виробництва і зміни цін.
4. Планування джерел інвестицій і часі їх повернення. Резюме бізнес-плану.

*Самостійне вивчення: Опрацювати наступне питання: Обґрунтування ціни та конкурентоспроможності продукції, можливих обсягів виробництва і зміни цін. [1, 7, 9].*

### Зміст самостійної роботи студентів

#### Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни «Планування бізнесу»

Найменування видів робіт	Розподіл годин	
	денна форма	заочна форма
Самостійна робота, год, у т.ч.:	66	126
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	12	26
Підготовка до практичних занять та контрольних заходів	12	-
Підготовка звітів з практичних робіт	12	-
Підготовка до поточного контролю	10	50
Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	20	50

## ПОЛІТИКА КУРСУ

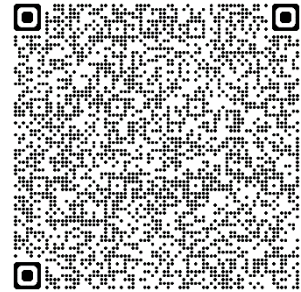
*Коротко, з покликанням на відповідну нормативну базу УКД, висвітлити питання:*

### **1) щодо системи поточного і підсумкового контролю**

*Організація поточного та підсумкового семестрового контролю знань студентів, проведення практик та атестації, переведення показників академічної успішності за 100-бальною шкалою в систему оцінок за національною шкалою здійснюється згідно з “Положенням про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти”. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).*



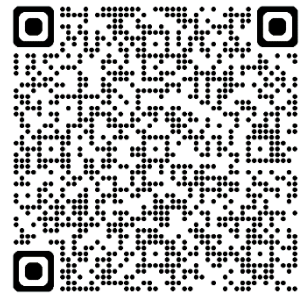
### **2) щодо оскарження результатів контрольних заходів**



*Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до «Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).*

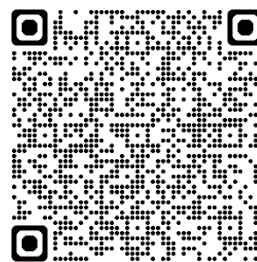
### **3) щодо відпрацювання пропущених занять**

*Згідно “Положення про організацію освітнього процесу” здобувач допускається до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни (семестрового екзамену, диференційованого заліку), якщо він виконав усі види робіт, передбачені на семестр навчальним планом та силабусом/робочою програмою навчальної дисципліни, підтвердив опанування на мінімальному рівні результатів навчання (отримав  $\geq 35$  бали), відпрацював визначені індивідуальним навчальним планом всі лекційні, практичні, семінарські та лабораторні заняття, на яких він був відсутній. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).*



#### **4) щодо дотримання академічної доброчесності**

“Положення про академічну доброчесність” закріплює моральні принципи, норми та правила етичної поведінки, позитивного, сприятливого, доброчесного освітнього і наукового середовища, професійної діяльності та професійного спілкування спільноти Університету, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).



#### **5) щодо використання штучного інтелекту**

“Положення про академічну доброчесність” визначає політику щодо використання технічних засобів на основі штучного інтелекту в освітньому процесі. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#). “Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації та фальсифікації академічних творів” містить рекомендації щодо використання в академічних текстах генераторів на основі штучного інтелекту. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).



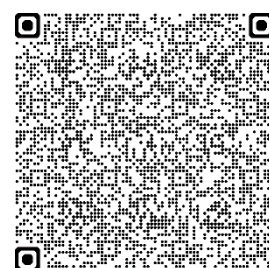
#### **6) щодо використання технічних засобів в аудиторії та правила комунікації**

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). На гаджетах повинен бути активований режим «без звуку» до початку заняття. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо, окрім виробничої необхідності. Під час виконання заходів контролю використання гаджетів заборонено (за винятком, коли це передбачено умовами його проведення). У разі порушення цієї заборони результат анулюється без права перескладання.

Комунікація відбувається через електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle.

#### **7) щодо зарахування результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти**

Процедури визнання результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти визначаються «Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).



## МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни застосовується комплекс методів для організації навчання студентів з метою розвитку їх логічного та абстрактного мислення, творчих здібностей, підвищення мотивації до навчання та формування особистості майбутнього фахівця

<b>Програмний результат навчання</b>	<b>Метод навчання</b>	<b>Метод оцінювання</b>
<p>Демонструвати базові й структуровані знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності для подальшого використання на практиці.</p> <p>Використовувати знання форм взаємодії суб'єктів ринкових відносин для забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.</p> <p>Застосовувати знання й уміння для забезпечення ефективної організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур з урахуванням ринкової кон'юнктури і діючих правових норм.</p>	<p>Словесні методи (лекція, розповідь пояснення); наочні методи (ілюстрування, комп'ютерні і мультимедійні методи); інтерактивні методи (дискусія, мозковий штурм, робота в команді (групах), метод «мікрофон», ділові ігри, метод аналогій і асоціацій)</p>	<p>Екзамен</p>



### ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Вид	Зміст	% від загальної оцінки	Бал	
			min	max
Поточні контрольні заходи	всього	60	35	60
Підсумкові контрольні заходи	екзамен	40	24	40
Всього:	-	100	60	100

Процедура проведення контрольних заходів, а саме поточного контролю знань протягом семестру та підсумкового семестрового контролю, регулюється «Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів».

Фіксація **поточного** контролю здійснюється в “Електронному журналі обліку успішності академічної групи” на підставі чотирибальної шкали – “2”; “3”; “4”; “5”. У разі відсутності студента на занятті виставляється “н”. За результатами поточного контролю у Журналі, автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять.

#### ***Критерії оцінювання:***

<b>«незадовільно»</b>	володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об’єктів, що позначаються окремими словами чи реченнями; володіє матеріалом на елементарному рівні засвоєння, викладає його уривчастими реченнями, виявляє здатність висловити думку на елементарному рівні; володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу;
<b>«задовільно»</b>	володіє матеріалом на початковому рівні, значну частину матеріалу відтворює на репродуктивному рівні; володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, здатний за допомогою викладача логічно відтворити значну його частину; може відтворити значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити висновки, виправляти допущені помилки;

«добре»	здатний застосовувати вивчений матеріал на рівні стандартних ситуацій, частково контролювати власні навчальні дії, наводити окремі власні приклади на підтвердження певних тверджень: вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність, виправляти помилки і добирати аргументи на підтвердження певних думок під керівництвом викладача; вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, та вміє застосовувати його на практиці; вільно розв'язує задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;
«відмінно»	виявляє початкові творчі здібності, самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; знаходить джерела інформації та самостійно використовує їх відповідно до цілей, поставлених викладачем; вільно висловлює власні думки і відчуття, визначає програму особистої пізнавальної діяльності, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особисту позицію щодо них; без допомоги викладача знаходить джерела інформації і використовує одержані відомості відповідно до мети та завдань власної пізнавальної діяльності; використовує набуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях; виявляє особливі творчі здібності, самостійно розвиває власні обдарування і нахили, вміє самостійно здобувати знання.

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів), без права перездачі. Відпрацьоване лекційне заняття в електронному журналі позначається літерою «в».

До підсумкового контролю допускаються студенти які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі студенти, що отримали 34 балів і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру. За результатами підсумкового контролю (диференційований залік/екзамен) студент може отримати 40 балів. Студенти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не здали екзамен/диференційований залік і повинні йти на перездачу.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях оцінюється в балах (згідно з **Шкалою оцінювання знань за ЄКТС**) і є сумою балів отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

#### Шкала оцінювання знань за ЄКТС:

Оцінка за національною шкалою	Рівень досягнень, %	Шкала ECTS
-------------------------------	---------------------	------------

<b>Національна диференційована шкала</b>		
Відмінно	90 – 100	A
Добре	83 – 89	B
	75 – 82	C
Задовільно	67 – 74	D
	60 – 66	E
Незадовільно	35 – 59	FX
	0 – 34	F
<b>Національна недиференційована шкала</b>		
Зараховано	60 – 100	-
Не зараховано	0 – 59	-

Студенти, які не з'явилися на екзамени без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

## **РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ**

### **Основна література:**

1. Агафонова Л.Г., Рога О.В. Підготовка бізнес-плану. Практикум. Київ, 2021. 158 с.
2. Александров В.Т., Ворона О.І., Германчук П.К., Назарук О.І., Петрашко П.Г. Планування, облік, звітність, контроль у бюджетних установах, державне замовлення та державні закупівлі. Навчальний посібник. Київ, 2021. 593 с.
3. Бардаш С.В., Дерій В.А., Петренко Н.І. Контроль та ревізія: Практикум. Навчальний посібник. Житомир, 2022. 384 с.
4. Барроу Колін, Барроу Пол, Браун Роберт. Бізнес-план. Практичний посібник. Київ, 2019. 286 с.
5. Белов М.А., Євдокімова Н.М., Москалюк В.Є., Оберемчук О.П., Степанов О.П. Планування діяльності підприємства. Навчально-методичний посібник / за ред. Москалюка В.Є. Київ, 2021. 252 с.
6. Зінь Е. А. Планування діяльності підприємства. Підручник. Київ, 2014. 320 с. Лубенець В. Г. Основи організації і планування будівельного виробництва в запитаннях і відповідях. Навчальний посібник. Київ, 2020. 156 с.
7. Луцишин П. В., Луцишин Н. П. Бізнес- планування: теорія, методика, практика. Навчальний посібник. Луцьк, 2020. 185 с.
8. Науменко В.І., Пансюк Б.Я. Впровадження методів прогнозування і планування в умовах ринкової економіки. Київ, 2015. 198 с.

9. Пасічник В.Г., Акіліна О.В. Планування діяльності підприємства. Навчальний посібник. Київ, 2022. 256 с.

10. Планування і контроль на підприємстві. Навчальний посібник. Львів, 2099. 531 с.

11. Планування та прогнозування в умовах ринку. Навчальний посібник. Київ, 2020. 608 с.

#### **Додаткова література:**

13. Свінцицька О.М. Планування діяльності підприємства. Навчальний посібник. Київ, 2020. 226 с.

14. Стрельников Р.М., Свірідова Т.М. Контроль і ревізія. Практикум. Навчальний посібник. Київ, 2017. 336 с.

15. Тарасюк Г. М. Бізнес-план : розробка, обґрунтування та аналіз. Навчальний посібник. Житомир, 2021. 420 с.

16. Тарасюк Г. М. Планова діяльність як системний процес управління підприємством. Монографія. Житомир, 2020. 469 с.

17. Тарасюк Г.М., Шваб Л.І. Планування діяльності підприємства. Навчальний посібник. Житомир, 2019. 580 с.

18. Івашків Т.С. Показник порівняльної економічної ефективності як елемент аналізу ефективності капітальних вкладень Концептуальні проблеми розвитку сучасної гуманітарної та прикладної науки: матеріали IV Всеукраїнського симпозиуму (15 травня 2020 року). Івано-Франківськ, 2020. С.109 -113

19. Івашків Т.С. Визначення ефективності використання універсальних сільськогосподарських тракторів за допомогою граничного аналізу. Концептуальні проблеми розвитку сучасної гуманітарної та прикладної науки: матеріали V Всеукраїнського симпозиуму (14 травня 2021 року). Івано-Франківськ, 2021. С. 69 – 99

#### **Електронні інформаційні ресурси:**

1. Македон В.В. Бізнес-план URL: [http://www.ebooktime.net/book\\_6.html](http://www.ebooktime.net/book_6.html)

2. Тарасюк Г.М., Шваб Л.І. Планування діяльності підприємства Навчальний посібник. URL: <http://buklib.net/books/21876/>

3. Белов М.А. Планування діяльності підприємства URL: <http://studentam.kiev.ua/content/view/691/83/>

4. Кіндрацька Г. І. Стратегічний менеджмент. URL: <http://www.library.if.ua>